

уније, која подразумева, пре свега, обезбеђивање слободног протока капитала и координацију економских и монетарних политика држава чланица ЕУ. Тако је за државе чланице ЕУ које испуњавају неопходне услове економске и монетарне стабилности за усвајање јединствене валуте (тзв. критеријуми економског и монетарног приближавања – конвергенције) и које су прихватиле евро као средство плаћања, евро једино законско средство плаћања од 1. јануара 2002. године. Треба истаћи да има земаља чланица које испуњавају неопходне услове за усвајање евра али га нису прихватиле као своју монету (нпр. Велика Британија, Шведска, Данска). Наравно, има и држава чланица које не испуњавају неопходне услове за усвајање евра (нпр. Мађарска, Румунија, Бугарска, Хрватска). Наведени пример показује на још једну специфичност ЕУ а то је да постоје одредбе Уговора о функционисању ЕУ које се не примењују на „државе чланице које су предмет изузећа”, односно у конкретном примеру којима евро није једино законско средство плаћања.

3. Државе чланице ЕУ и државе кандидати за пријем у чланство.

Европска унија данас обухвата 28 европских држава које од 1. јануара 2017. године имају око 511 милиона становника. Чланице ЕУ су: Француска Република, Савезна Република Немачка, Италијанска Република, Краљевина Холандија, Краљевина Белгија, Велико Војводство Луксембург („Европа шесторице” – 1952. године), Уједињено Краљевство Велика Британија и Северна Ирска, Ирска, Краљевина Данска („Европа деветорице” – 1973. године), Грчка Република („Европа десеторице” – 1981. године), Краљевина Шпанија, Португалска Република („Европа дванаесторице” – 1986. године), Краљевина Шведска, Република Финска, Република Аустрија („Европа петнаесторице” – 1995. године), Република Пољска, Чешка Република, Словачка Република, Естонија, Република Летонија (Латвија), Република Литванија, Република Словенија, Република Мађарска, Република Кипар, Република Малта („Европа двадесетпеторице” – 2004. године), Република Бугарска и Румунија („Европа двадесетседморице” – 2007. године), и Хрватска (од 2013. године).

Државе које имају статус кандидата за пријем у ЕУ су: Република Турска, Република Македонија, Црна Гора и Република Србија. Србија је добила статус кандидата закључком Европског савета донетим на седници одржаној 1–2. марта 2012. године. Статус кандидата за чланство у ЕУ има и Албанија – од 2014. године. Треба истаћи да су се грађани Швајцарске Конфедерације и Краљевине Норвешке, држава које су имале статус кандидата за чланство у ЕУ, на расписаним референдумима (у Швајцарској 1992. године, у Норвешкој 1994. године) већином гласова изјаснили против приступања ЕУ. Босна и Херцеговина је потенцијални кандидат, 2015. године је потписала Споразум о стабилизацији и придруживању са ЕУ, а у фебруару 2016. године је поднела захтев за приступање ЕУ, који се и даље разматра. Постоје и државе чланице ЕУ које су у процесу иступања из чланства – Уједињено краљевство. Такође, постоје и државе које су повукле кандидатуру за чланству у ЕУ (то је учинио Исланд – 2014. године).

4. Ваневропске земље и територије које су придружене ЕУ.

Укупно 25 прекоморских земаља и територија (енгл. Overseas Countries and Territories [OCTs]), које се простиру од северног пола до тропа, придружено је Европској унији. Све те земље и територије су острва, од којих три немају сталне становнике. Иако су мали површином и бројем становника, због њихове уставне повезаности са Данском, Француском, Холандијом и Великом Британијом, играју значајну улогу као истурене тачке ЕУ у тим подручјима, али не чине део територије ЕУ нити јединственог тржишта. Ове земље и територије су повезане са ЕУ у циљу унапређења њиховог економског и друштвеног развоја и успостављања блиских веза са ЕУ у целини.

У те државе и територије спадају Гренланд, Нова Каледонија и Зависне територије, Француска Полинезија, Јужне и антарктичке француске територије, Валис и Футунска острва, Мајоте, Сен Пјер и Микелон, Аруба, Холандски Антили, Бонаре, Куарачо, Саба, Сен Еустасиус,